

Jørn Lier Horst

Grenzeloos

Vertaald uit het Noors door Bianca Cornelissen

A.W. Bruna Uitgevers

1

De e-mail verscheen op zijn scherm om 15.37 uur op vrijdag 8 december.

William Wisting wachtte op een antwoord van de rechtbank. Hij was het grootste deel van de dag bezig geweest met een voorgeleiding. De officier van justitie had verzocht om vier weken hechtenis en hij was benieuwd naar de uitkomst.

Het bericht op zijn scherm ging over iets anders.

Het was een doorgestuurde e-mail. Hij was al vier adressen gepasseerd voordat Mikkelsen van de afdeling Intake van Strafzaken hem naar hem had doorgestuurd.

Het onderwerp stond vermeld in het Engels. *Vraag naar mogelijk incident of ongeluk.*

Wisting keek op de klok en kwam tot de conclusie dat de rechercheur die de strafzaken in behandeling nam zijn bureau aan het opruimen was en zijn mailbox leegde voor het weekend.

Plaatselijk afhandelen, was het enige wat erbij stond.

De afzender was ene Michelle Norris, en ze had een buitenlands telefoonnummer opgegeven. Ze schreef dat ze zich zorgen maakte omdat ze sinds 30 november geen contact meer had gehad met haar vriendin. Daarvoor hadden ze elkaar meerdere keren per dag online gesproken, totdat dit abrupt was gestopt zonder enige vorm van waarschuwing.

Op het internetforum waar ze elkaar hadden ontmoet, gebruikte de vriendin de naam Astria. Ze had Noorwegen opgegeven als land van herkomst en tweeëndertig als leeftijd. Uit eigen onderzoek was Michelle te weten gekomen dat ze waarschijnlijk uit Stavern kwam. Ze zocht contact met de plaatselij-

ke politie omdat ze bang was dat haar vriendin iets was overkomen.

Het was niet ongebruikelijk om berichten te krijgen van mensen die zich zorgen maakten – op verschillende manieren en in verschillende contexten – maar dit was anders. De afzender kende de vermiste persoon eigenlijk niet echt.

Wisting las het verzoek nog een keer door. Als er de afgelopen weken een tweeëndertigjarige vrouw verongelukt zou zijn, zou hij dat geweten hebben, maar toch voerde hij een snelle zoekactie uit in de database. Er waren twee sterfgevallen bekend bij de politie. Een ervan was een overlijden als gevolg van een overdosis van een bekende drugsverslaafde; de zaak zat tussen een van de stapels in Wistings kantoor in afwachting van het autopsierapport. Het andere sterfgeval was een geval van zelfmoord. Beide zaken hadden betrekking op een man.

Er hadden een aantal ongelukken plaatsgevonden. De meeste waren verkeersongelukken veroorzaakt door de eerste sneeuwval van het seizoen, maar er had ook een bedrijfsongeval plaatsgevonden in de haven waarbij een man klem was komen te zitten tussen een machine en een container. Bij het recyclestation had een vrouw een bijtende vloeistof op haar handen gekregen.

Niks wat verband kon houden met het verzoek van Michelle Norris.

Er verscheen een bericht van de rechtbank op zijn scherm. Ze hadden veertien dagen voorlopige hechtenis gekregen. De rechtbank was het met de advocaat eens geweest dat er beperkt onderzoek zou worden gedaan rond kerst en oud en nieuw, en dat het buitensporig was om de verdachte tijdens de feestdagen vast te houden. Er was al een plekje voor hem gereserveerd in het detentiecentrum van Ringerike.

Wisting typte een opdracht tot transport en keerde terug naar de e-mail van Michelle Norris. Hij stelde een kort, geruststellend antwoord op in het Engels over zijn onderzoekje en schreef dat er geen aanleiding was om te denken dat haar vriendin iets was overkomen.

Hij verstuurde zijn bericht en logde uit op zijn computer.

Buiten was het weer gaan sneeuwen.

Hij pakte zijn jas van het haakje achter de deur en wikkelde zijn sjaal om zijn nek.

Voordat hij de deur van zijn kantoor dichttrok, wierp hij een blik op zijn computer en bedacht dat hij erbij had moeten vermelden dat er niets gebeurd was wat reden gaf tot zorg, in elk geval niets waar hij of de politie van op de hoogte was.

2

De auto lag zwaar op de weg. De sneeuwploeg rammelde en schraapte door de sneeuwmassa, wierp een witte deken met een grote boog aan de kant.

Arnt Skaret worstelde met het stuur en de versnelling. De bosweg door Askeskogen was smal. De oude sneeuwwallen langs de kant waren bedekt met nieuwe sneeuw en op sommige plekken waren ze ingestort en weer op de weg terechtgekomen. Grote sneeuwvlokken dwarrelden door de lucht voor de koplampen. In het oranje schijnsel van de lamp op het dak leek het alsof ze gloeiden. De sneeuwvlagen plakten aan de voorruit voordat ze werden weggeveegd. Een van de ruitenwissers was versleten en vertroebelde het zicht, maar hij kende de weg en had de reflectorpaaltjes langs de weg amper nodig om zich te oriënteren.

Zachte muziek klonk uit de autoradio. The Boss. *We learned more from a three-minute record than we ever learned in school.*

In de verte verschenen de koplampen van een tegemoetkomende auto. Arnt Skaret liet het gaspedaal wat los en ging rechts rijden. Takken sloegen tegen de zijkant van de grote wagen. Het licht van de andere auto maakte het moeilijk om iets te zien voor de sneeuwploeg terwijl ze elkaar passeerden.

Toen was hij weer alleen op de weg.

Zijn rechterhand ging op zoek naar zijn thermosbeker.

Die was leeg.

Hij zou moeten wachten met bijvullen tot hij op een stuk weg met minder bochten was.

Tot aan Helgeroveien kwam hij slechts één auto tegen: een kleine bestelwagen met een kapotte koplamp.

Bij de kruising bij Foldvik minderde hij vaart en sloeg links af. De kettingen maakten diepe groeven in het besneeuwde wegdek.

Een vos stak voor hem de weg over. Hij draaide zijn kop om naar de vrachtwagen. Het licht van de koplampen reflecteerde in zijn ogen alvorens hij opsprong en in de berm verdween.

De grijze caddy stond nog steeds bij de bushalte bij de boerderijen van Manvik. De eerste avond dat hij de weg op ging met de sneeuwploeg had hij hem opgemerkt. Inmiddels was het busje bijna volledig bedolven onder de sneeuw.

Arnt Skaret reed de bushalte op en stopte achter het busje. Het was moeilijk te zeggen of hij van de weg was gereden door een ongeluk of dat hij aan de kant was gezet om het verkeer niet te hinderen. Hoe dan ook zou het een hele klus zijn hem weer op de weg te krijgen. De sneeuw had zich eromheen samengepakt.

Hij klemde zijn thermosbeker tussen zijn benen en schroefde de dop eraf. Daarna stak hij zijn hand uit naar de thermosfles op de stoel naast hem en schonk de beker vol.

De thermometer op het dashboard gaf min drie aan. Het was milder geworden in de loop van de dag. Als het zo doorging, ging de sneeuw straks over in regen.

Na twee slokken merkte hij dat hij moest plassen. Hij klom uit de cabine en ging in de beschutting van de sneeuwschuiver staan. De warme straal boorde zich in de sneeuw.

Hij keek op naar het bos. De bomen langs de weg waren mollig van de sneeuw. Verder dan dat kon hij niet echt kijken.

Er passeerde een bus. Arnt Skaret trok zijn gulp dicht en waste zijn handen met de sneeuw.

De caddy bij de bushalte was zo'n type met een verlengde laadruimte, een Caddy Maxi. Een van de broertjes Hofstein had er zo een gehad, maar dat was lang geleden.

Skaret werkte al bijna veertig jaar op de weg. Het was weleens voorgekomen dat hij gestolen auto's had gezien. Misschien was dit ook zo'n geval.

Hij haalde een zaklamp uit de cabine en wankelde en waadde door de sneeuwmassa naar de auto. De sneeuw viel in plakken op

de grond toen hij over het zijraampje veegde. Hij scheen naar binnen en tuurde door de rijp op het glas.

Het busje was leeg. Hij richtte de lichtbundel op de stuurkolom en het contactslot. Geen sleutels, maar het zag er ook niet uit alsof de draden waren losgetrokken om de motor te starten.

Aan de spiegel hing een kruis en op de passagiersstoel lag een plastic tas. De lichtbundel dwaalde rond. Op de vloer lagen een deken en wat lege flesjes.

De laadruimte zat dicht, er waren geen ramen. Arnt Skaret liep om de bus heen en voelde aan de deur. Op slot. Hij bukte en veegde de sneeuw van de kentekenplaat. Hij was smerig, maar hij kon zien dat het een buitenlands kenteken was.

Geen wonder dat het mis was gegaan, dacht hij.

Hij liep weer om het busje heen en bekeek het linkerachterwiel. Precies wat hij dacht: een gladde, afgesleten zomerband. Dan had je niets aan een fourwheeldrive. Hij schudde zijn hoofd. Die bus zou hier tot het voorjaar blijven staan als hij niet weggesleept werd.

3

Onder in de koelkast lagen zes stukken diepvriespizza die hij de vorige avond had afgebakken, afgedekt met plastic. Wisting pakte er drie en legde ze op een bord.

Terwijl de magnetron zijn werk deed, ging hij voor het raam staan en keek naar buiten. Een paar kinderen speelden op straat met een slee.

In het huis van Line brandde geen licht. Ze was al drie dagen weg en zou morgen thuiskomen. Als het stopte met sneeuwen moest hij er maar heen lopen om de sneeuw op haar oprit weg te scheppen, zodat ze haar auto kon parkeren..

Hij nam zijn eten mee naar de woonkamer. Het was stiller in huis dan normaal. De sneeuw dempte alle geluiden van buiten. Hij zette de radio aan om de eenzaamheid te verdrijven.

Toen hij uitgegeten was, pakte hij zijn iPad om het nieuws te lezen. Tijdens het lezen verscheen er een melding dat hij een e-mail had gekregen. Hij was van Michelle Norris.

Het was een antwoord op de mail die hij haar een uur eerder had gestuurd, maar het onderwerp was aangepast naar: *Regarding Astria*.

Allereerst bedankte ze hem voor zijn snelle reactie. Ze schreef dat ze voordat ze contact met hem opnam met behulp van Google Translate berichten uit de lokale krant had vertaald en gelezen, maar niets was tegengekomen waaruit bleek dat haar vriendin iets was overkomen.

Toch zou ik graag aanvullende informatie verstrekken om mijn bezorgdheid te verklaren, schreef ze. *Via een onlineplatform dat onderzoek doet naar de moord op Ruby Thompson in het Spaan-*

se Sant Joan de Palamós op 16 april heb ik Astria leren kennen. Ruby was mijn vriendin. Het politiekorps van Girona heeft de moord onderzocht, maar het onderzoek heeft niets opgeleverd. Drie maanden geleden heb ik een crowdsolving-website opgericht waarop ik alle beschikbare informatie over de moord op Ruby heb verzameld. Ik wilde via social media mensen bereiken die misschien iets wisten, maar ook de expertise van individuen inroepen. Meer dan honderd mensen hebben zich ingespannen voor de zaak zonder compensatie en zonder er iets voor terug te verwachten. Een specifiek groepje van zo'n tien mensen heeft zich in het bijzonder ingezet. Astria was een van hen. Ze hield zich bezig met de analyse van een grote hoeveelheid beeldmateriaal. Het laatste waarover ze de groep informeerde was dat ze iets interessants had gevonden, maar dat het nog te vroeg was om conclusies te trekken.

Veel van de leden op het onderzoeksforum zijn anoniem. In haar gebruikersprofiel heeft Astria opgegeven dat ze Noors is, tweeëndertig jaar, opgeleid als analist en dat ze zich bezighoudt met industriële productieprocessen. Uit de onlinegesprekken kwam naar voren dat ze alleen woont. Ze heeft ook verteld dat haar familie een vakantiehuis in Palamós heeft. Daar was ze rond de paasdagen, toen Ruby vermoord werd. Naar aanleiding daarvan ging ze op zoek naar meer informatie over de zaak en kwam ze het forum tegen. De naam Astria is waarschijnlijk een verwijzing naar de Griekse mythologie. Het e-mailadres dat ze heeft opgegeven (realAstria@gmail.com) is nergens op internet terug te vinden.

Michelle Norris had ook de profielfoto meegestuurd die Astria had geplaatst toen ze zich registreerde op het onderzoeksforum. Een van de leden had hem nagetrokken en geconcludeerd dat hij genomen was in Stavern.

Behalve de profielfoto zat er ook een afbeelding van Google Street View bij als documentatie. Deels was hierop hetzelfde beeld te zien, maar dan uit een andere hoek. Wisting herkende de plek. De foto was genomen in de haven, op een regenachtige zomerdag. De vrouw op de foto droeg een korte broek met een zuidwester, regenjas en rubberlaarzen. De donkergroene zuid-

wester was ver over haar gezicht getrokken zodat haar ogen niet waren vastgelegd door de camera.

Hij vroeg zich af hoe ze hadden uitgevogeld dat de foto in Stavern genomen was, en hij keek naar de achtergrond. Hij kon de stenen toren van het forteiland zien, dat was een oriëntatiepunt. Maar alleen voor mensen die in het dorp woonden of er geweest waren. Enkele zeilboten lagen voor anker in de fjord achter de vrouw en de oude veerboot die vanwege de zomerdienst naar de eilanden voer, gleed voorbij door de zeestraat.

Met een vingerbeweging op het scherm maakte hij het beeld groter en hij zag dat de grote letters van de naam op het stuurhuis te zien waren. MS VIKSFJORD.

Hij googelde de naam en kreeg een lange lijst treffers die allemaal bij Stavern uitkwamen.

Michelle Norris sloot haar e-mail af met de opmerking dat hoevel de foto in Stavern genomen was, dit niet hoefde te betekenen dat Astria daar woonde. Ze uitte nogmaals haar zorgen en vroeg Wisting of het mogelijk was om de kwestie nader te onderzoeken.

Wisting las de mail nog een keer. Een aantal termen waren nieuw voor hem: *citizen detectives* en *crowdsolving*. Van ‘crowdfunding’ had hij wel gehoord, een vorm van publieke financiering waarbij meerdere personen zich verenigden om een project financieel gerealiseerd te krijgen. Michelle Norris had iets vergelijkbaars gedaan. Ze had een website opgericht waar, zoals zij het noemde, ‘onderzoekende burgers’ elkaar konden ontmoeten om bij te dragen aan het oplossen van de moord op haar vriendin. Het feit dat ze de foto hadden teruggeleid tot Stavern, getuigde van een zekere competentie.

Het principe om op zo’n manier amateurdetectives bij elkaar te zoeken had wel iets weg van die tv-programma’s die verslag deden van onopgeloste zaken waarbij bewakingsbeelden getoond werden. Wisting had veel ervaring met dit laatste. Ongeacht de kwaliteit van de filmbeelden was er altijd wel iemand die wist te vertellen om welk merk en type auto het ging, wie de producent was van de kleding die werd gedragen of die in staat was een ge-

maskerde persoon te identificeren aan de hand van zijn of haar manier van bewegen.

Hij bleef zitten en dacht na over de informatie die hij had gekregen. Er was waarschijnlijk geen reden tot zorg. Noorwegen was niet zo groot dat het niet in de landelijke media besproken werd als er iemand werd vermoord. Een vrouw van in de dertig die meer dan een week vermist werd was normaliter ook voer voor de kranten. Er was echter niets gerapporteerd.

Hij had maar weinig om te achterhalen wie Astria was. Eén ding dat hem misschien op weg kon helpen was het IP-adres van de computer die ze gebruikt had, als dat was opgeslagen op het forum. Verder had Michelle vermeld dat haar familie een vakantiehuis had in Palamós. Daar kon hij misschien ook iets mee.

Hij begon aan een antwoord. Het mailadres van Michelle Norris eindigde op ‘.au’. Hij was ervan uitgegaan dat ze Spaans was, maar dat kon niet kloppen. Ze had ook een telefoonnummer opgegeven. Wisting googelde het landnummer en kwam te weten dat Michelle Norris zich in Australië bevond.

Hij keek op de klok. Het moest daar nu midden in de nacht zijn.

Hij gaf een nieuwe zoekopdracht: ‘Ruby Thompson’. Samen met de naam van de plaats waar ze was vermoord. De bovenste treffers waren afkomstig van Spaanse kranten, maar hij vond ook veel berichten in het Engels uit Australische media.

Ruby Thompson was een jonge, kleine vrouw met blond haar, een rond gezicht en mooie blauwe ogen. Ze kwam uit een dorpje in het zuiden van Australië en was op vakantie geweest in Europa waar ze vermoord was aangetroffen op een strand in Spanje. Een Britse backpacker die ze onderweg had ontmoet was aangehouden, maar na drie weken hechtenis weer vrijgelaten.

Hij las diverse artikelen, maar er was niet veel informatie te vinden. Palamós was een klein kustplaatsje aan de Middellandse Zee, in het noordoosten van Spanje, op ruim een uur van de grens met Frankrijk. Het lijk van de vijftientigjarige Ruby Thompson was vroeg in de ochtend gevonden door een surfer. Het was aangespoeld op het strand en de eerste indruk was ge-

weest dat ze was verdronken. De doodsoorzaak bleek echter wurging te zijn. Het laatste artikel was van drie weken geleden en ging erover dat de Spaanse politie nog steeds geen verdachte had in de zaak.

De website van Michelle Norris dook ook op tussen de zoekresultaten. Hij probeerde hem te openen, maar kreeg alleen een omschrijving van het voorval. Om in contact te komen met de forumleden moest hij een gebruikersprofiel aanmaken en toestemming vragen.

Hij logde weer in op de server van de politie, doorzocht alle meldingen van mensen die vermist werden en alle geregistreerde gevallen van zelfmoord van de afgelopen week, maar vond niemand die qua leeftijd en geslacht overeenkwam. Hij controleerde de verkeersongevallen en branden met dodelijke slachtoffers plus alle zaken uit het hele land met de strafzaakcode 9701: verdachte sterfgevallen. Er waren zaken waarbij een sterfgeval plotseling of onverwacht was gekomen waarbij een politieonderzoek nodig was om uit te sluiten dat er een misdrijf in het spel was. Sommige zaken waren besproken in de media. Eentje ging over een drugsgebruiker die overlast had veroorzaakt in een bus in Hedmark waarna de chauffeur hem eruit had gezet. De volgende dag was hij doodgevroren langs de kant van de weg aangetroffen.

Het kostte Wisting bijna een uur om alles door te nemen, maar de conclusie was helder. Astria, of hoe ze ook heette, behoorde niet tot de slachtoffers over wie bericht werd.

Hij stuurde een formeel antwoord waarin hij verzocht om het IP-adres en vroeg naar concrete informatie die Astria gegeven had over haar familie en hun vakantiehuis in Spanje. Daarna kleepte hij zich aan om buiten sneeuw te gaan ruimen.